

Rajavartiolaitoksen esikunta
Oikeudellinen osasto

13.01.2022

Maa- ja metsätalousministeriö

Lausuntopyyntö 4.11.2021, VN/12277/2021

Lausunto hallituksen esityksestä laiksi eläinten hyvinvoinnista ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Rajavartiolaitokselta lausuntoa otsikossa mainitussa asiassa.

Hallituksen esityksen mukaan 13 §:ssä laissa eläinten hyvinvoinnista säädettäisiin siitä, millainen kohtelu aiheuttaa eläimille tarpeetonta kipua tai kärsimystä ja on siten kiellettyä. Pykälän 3 momentissa kiellettäisiin eläinten tarpeeton vahingoittaminen. Eläimen tarpeettomana vahingoittamisena ei pidettäisi koiran tai muun eläimen käyttämistä viranomaistoiminnassa eläimen käyttötarkoitukseen liittyvissä tehtävissä, joihin tehtävän luonteen vuoksi liittyy vaara eläimen vahingoittumisesta. Esitetty 13 §:n 3 momentti vastaisi nykyistä eläinsuojeluasetuksen 13 §:n 2 momentissa säädettyä poikkeusta. Rajavartiolaitoksen esikunta pitää säännöstä edelleen tarpeellisena.

Pykälää koskevien perusteluiden mukaan poikkeuksen piirissä olisivat esimerkiksi poliisin, tullin, puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen käytössä olevat koirat, joiden työtehtäviin saattaa liittyä vakavakin vaara eläimen vahingoittumisesta. Rajavartiolaitoksen esikunta toteaa, että mainittujen viranomaisten lisäksi rikosseuraamuslaitoksella on koiria, joiden työtehtäviin voi liittyä vaara vahingoittumisesta. Rajavartiolaitoksen esikunta esittää, että rikosseuraamuslaitos lisätään edellä mainittujen perustelujen esimerkkeihin poikkeuksen piirissä olevista viranomaisista.

Edellä mainitussa säännöksessä tai sen perusteluissa ei oteta huomioon vahingon vaaraa eläimen koulutuksessa. Myös eläimen koulutus on osa viranomaisten tehtäviä. Koulutuksen tarkoituksena on varmistaa operatiivisten tehtävien hoitaminen. Hallituksen esityksen kirjaus ”työtehtäviin saattaa liittyä vakavakin vaara...” voi aiheuttaa epäselvyyttä siitä, pitääkö pykälän sanamuoto sisällään myös koulutuksen mainittujen työtehtävien varalta, joten säännöksen perusteluosiossa voisi nimenomaisesti todeta, että tämä kirjaus kattaa myös virkakoiran koulutuksen.

Voimassa olevan eläinsuojelulain hallituksen esityksessä (HE 36/1995) todetaan, että koulutettaessa esimerkiksi koiria poliisin, tullin tai puolustusvoimien käyttöön työtehtäviä varten voitaisiin koulutuksessa käyttää hieman ankarampia kou-

lutusmenetelmiä kuin harrastus- tai huvitoimintaa varten koulutettaessa. Tällöinkään koulutus ei kuitenkaan saa olla kohtuuttoman ankaraa.

Rajavartiolaitoksen esikunta painottaa, että Rajavartiolaitoksen rajakoirien koulutuksessa ei ole tarpeen pakottaa eläintä tai käyttää eläintä vahingoittavia koulutusmenetelmiä. Viranomaistehtävien luonteen vuoksi samalla tavoin kuin työtehtävissä voi eläimen koulutuksessa kuitenkin syntyä vaaraa eläimen vahingoittumisesta. Tämä tulisi Rajavartiolaitoksen esikunnan näkemyksen mukaan kirjata hallituksen esitykseen näkyviin esimerkiksi seuraavasti:

”Tarpeettomana vahingoittamisena ei kuitenkaan pidettäisi koiran tai muun eläimen käyttämistä viranomaistoiminnassa eläimen käyttötarkoitukseen liittyvissä tehtävissä ja koulutuksessa, joihin tehtävän tai koulutuksen luonteen takia liittyy vaara eläimen vahingoittumisesta. Poikkeuksen piirissä olisivat esimerkiksi poliisin, tullin, rikosseuraamuslaitoksen, puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen käytössä olevat koirat, joiden työtehtäviin ja koulutukseen saattaa liittyä vakavaakin vaara eläimen vahingoittumisesta. Säännös vastaisi eläinsuojeluasetuksen 13 §:n 2 momentissa säädettyä poikkeusta.”

Hallituksen esityksen mukaan 33 §:n 3 momentissa laissa eläinten hyvinvoinnista säädettäisiin seuraavasti: ”Eläintä saadaan pitää sen kuljetukseen tarkoitetussa laatikossa tai häkissä taikka muussa vastaavassa pienikokoisessa säilytystilassa vain, jos eläimen kuljettaminen, sairaus tai muu tilapäinen ja hyväksyttävä syy sitä edellyttää.”

Rajavartiolaitoksen esikunta ehdottaa harkittavaksi, että säännöksen perusteluihin sisällytettäisiin tarkentava maininta siitä, että kyseisessä kohdassa tarkoitettaisiin muun muassa Rajavartiolaitoksen kulkuneuvoja ja viranomaisten koirien kuljetukseen tarkoitettuja perävaunuja, joilla koira voidaan kuljettaa tilapäisesti Rajavartiolaitoksen tehtävissä.

Lisäksi Rajavartiolaitoksen esikunta toteaa, että valtioneuvoston myöhemmin annettavaan tarkentavaan asetukseen tulisi sisällyttää tilapäisinä pitopaikkoina esimerkiksi raja- ja merivartiostasemien, rajatarkastusasemien sekä Raja- ja merivartiokoulun rajakoirien tilapäiseen säilytykseen tarkoitettut koiratarhat, joissa koira oleskelee lyhytaikaisesti työvuoron aikana.

Muilta osin Rajavartiolaitoksella ei ole lausuttavaa hallituksen esityksestä.

Rajavartiolaitoksen apulaispäällikkö
Kontra-amiraali

Markku Hassinen

Ylitarkastaja
Varatuomari

Karolina Henriksson

**Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Rajavartiolaitos 13.01.2022 klo 17:24.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.**

TIEDOKSI

RVLE / oikos ja rmos